כה: הקומץ רבה פרק שלישי מנחות

בשוגג תרומתו תרומה. שהיתה לו שעת הכושר לחיי שלא ניטמא בטמיאת מלישמו שאם תלשו לאדם טמא ועדיין משקה טופח עליו אין תרומתו תרומה כדמוכח בפ׳ כל שעה (פסחים דף לג.): **במזיד** אין תרומתו תרומה. תע״ג דתורם מן הרשה על היפה תרומתו תרומה כדלמרינן בהאשה רבה (יבמות דף פט:) וכדמנן במס׳ תרומות (פרק שני מ״ו) התם חזי קלת הכא לא חזי כלל:

דמרצה ציץ על אכילות מי שמעת ליה. פי׳ בקונטרס דהכי נקט אכילות דאעולין כ״ע מודו דלין מרצה כדקתני בריש תורת כהנים וגרלה לו לכפר עליו כדם כו׳ ולא דק בקונטרס דבעולין נמי אשכחן פלוגתא בפרק כיצד צולין (פסחים דף עז:): **ת״ל אשר לי״**. הכא מוקמינא ליה לרבות לן ויולא ותימה דבסוף דם שמיטה (כריתות דף כג: ופס) דרים ליה לרבות אימורים לאיסור טומאה חיל אאיסור חלב וי״ל דשקולים הן אבל קשה אהכיא לכריתות (?) בסוף פ׳ ב׳ דמעילה (דף י:) דרים אימורים מאשר יקרב אל הקדשים דדבר שאין לו מתירין משוקדש בכלי וי״ל דהתם לא מייתי אלא נעולה ואשר קדשים אבל שלמים לא הייתי מרבה מיון דיצאו מן הכלל. מ״ר: **ורב** שי״א אמר בו. וא״ת מאי דומקייהו דרבינא וכ״ש שלא לשנויי כלל הא מוכח בהדיא בהאשה רבה (יבמות דף ל. ופס) דחדא מדאורייתא וחדא מדרבנן מדקאמר והא הכא דמדאורייתא אלעזר מרצה דתנן על מה הציץ מרצה כו׳ וי״ל דלעולם משמע ליה נמי ביבמות דאפילו מדרבנן נמי קתני על מה הציץ מרצה כו׳ לחר כדאית ליה ולמר כדאית ליה מזריקה או מטומאה אלא דפשיטא ליה דמדאורייתא אין מיצוק בין טומאה לזריקה והכי פירושו והא מדאורייתא אלעזר מרצה בכל ענין בין מטומאה בין מזריקה. מ״ר: **זריקתו** בין בשוגג בין במזיד הורצה. תע״פ שצריך לחתוך הלשון אליבא ניחא ליה לשנויי הכי ולא כרבינא דלחמר בפרק המזקין (גיטין דף נד.) גבוה לכפורי קא בעי ואגן ניקוס וניקנסיה: אשכחן דשמעת ליה לר׳ אליעזר דמרצה ציץ על אכילות דלא קנים מי שמעת ליה אין כי היכי דשמעת ליה לר׳ יוסי שמעת ליה לרבי אליעזר דתניא רבי אליעזר אומר בין בשוגג בין במזיד תרומתו תרומה אימר דשמעת ליה לרבי אליעזר בתרומה דקילא בקדשים דחמירי מי שמעת ליה א״כ הא אמאן **תרמיה** (ו) **רבינא** (ח) אמר (ט) **טומאתו בין בשוגג בין במזיד הורצה בשוגג הורצה במזיד לא הורצה** ורב שילא אמר זריקתו בין בשוגג בין במזיד **הורצה טומאתו בשוגג הורצה במזיד לא הורצה** ולרב שילא (י) [הא] דקתני **שנטמא בין בשוגג בין במזיד ה״ק נטמא בשוגג וזרקו בין במזיד**

ת״ש

(א) על מה הציץ מרצה. אלמא מהני ריצוי ציץ דאע״ג דנטמא או זריק ליה בשר: (ב) ועל הבשר. וא״ת למאי מהני ליה ריצוי ציץ לאוכלה טמאה אי אפשר דהא כתיב והבשר אשר יגע בכל טמא לא יאכל וי״ל דלר״י דאמר אם אין בשר אין דם ניחא דמהני ליה ריצוי ציץ אין לאחשובי בשר כמאן דאיתיה ולזרק הדם עליה ולא חשבינן ליה כמאן דליתיה ואפי׳ לר״א דאמר יש דם אע״פ שאין בשר אפ״ה מהני ליה ריצוי ציץ א) לאקבועי בפיגול (ולהוציאו) מידי מעילה; שנטמא עיין בחוס׳ יבמות דף צ ע״א: (ג) חייבין עליו: (ד) אף הפיגולין בנותרות, וא״ת הלא פיגול אין ניחר לשהורים ור״ל כיון דאין פיגול נקבע עד שיקבעו ב) כל מחיריו דאיס בבת אחת אכילה ופיגול הוי שפיר ניחר לטהורים. תו״ה: (ה) מאן שמעת ליה. ע״ז הוס׳ לקמן דף מי ע״א: (ו) רבינא אמר כו׳ ובייתא קמייתא בשוגג הורצה כו׳ קיימא אזריקה ובייתא דבין בשוגג ובין במזיד הורצה קיימא אטומאה ותיקה דבמסקה ובמזיד לא הורצה דהמיגו דמדקתני בייתא בין בשוגג בין במזיד הורצה אלא דאפילו הכי אמרינן דבמזיד לא הורצה דהיינו מדרבנן דמקתני ברייתא ר״ל דמשמע ליה דרבנן כראמרינן ביבמות ר״ל דניחא ליה לשנויי אפ״ל נאמר בין בשוגג בין במזיד הורצה אפי׳ מדרבנן: (ז) שילא הא קתני א) שוגג. קסבור אין קרבנות מקבלין טומאה באונס שנטמא: (ט) תרומה. לפרש דקסבר בית דין כתנין לעקור דבר מן התורה ושרוח חולין ראינא למ״ד אין תרומתו תרומה לחקן: (י) תרומה הוי. הס״ד ומה״ד דבי יוסי אומר דלא קנים לגבוה (טומאה) (תרומה) א״כ הא דקתני יחיד במזיד לא הוזרקה רבנן היא והא דתני הורצה רבי יוסי הוא הס״ד ומה״ד דמרצה: (יא) לרצון לחם. ג) ובבשר כתיב ונרצה להם מה הכא: (יב) לשון. אחר נקיה: (יג) שהור. שלא בטומאה: (יד) חייבין עליו משום טומאת הגוף. וא״ש שניהם לטהורין: (טו) שעת הכושר משעת זריקה עד שעת ליגה דיציאה הס״ד ומה״ד ואוציא אני פיגול שלא היה לו שעת הכושר שהרי היתה זריקתו פסולה וא״ה: (טז) ואגן. ס״א אמרינן כמרק ביד הנשה החייבין עליו משום טומאה הגוף חלבעל נמי פיגול כו׳: (יז) בטומאת הגוף. הא יצא לפני זריקה לא מחייב עליה האוכלו לאחר זריקה בטומאת הגוף משום והחריא: (יח) זריקה מועלה. ליוצא: (יט) במזיד הורצה הס״ד ואח״כ מה״ד ד) טומאתו בין בשוגג בין שנטמא במזיד הורצה אם זרקו:

א) וכן אמרינן בפסחים דף ע״ח ע״ב. ב) נדלא דשמיה וכ״ל והכא כתיב ונרצה לו לכפר מה הכא כו׳. ד) נדלא דכ״ל זריקתו כו׳ טומאתו היה בין בשוגג ובין במזיד הוצלה אם כו׳.

עין משפט נר מצוה

נב א מי׳ פ״ח מהל׳ פסולי׳ המ׳ הל׳ לב ומ״ש מהל׳ ביאת מקדש הלכה ז:
נג ב מי׳ פ״ה מהל׳ תרומות הל״ה (ח):
נד ג מי׳ פ״ד מהל׳ ביאת מקדש הל״ו:
ד (מי׳ פ״ח מהלכות פסולי״מ הל׳ יבן:
נה ה מי׳ שם הלכה ט״ז:
ו (מי׳ פ״ד מהל׳ קרבן פסח הל׳ כן:

מוסף רש״י

על מה הציץ מרצה. דנמחק ונשאר מהכון לת עין הקדשים שילבי לבעלים (יומא ז.) על הדם ועל הבשר ועל החלב. כין שנטמא הדם כין שנטמא הבשר כין שנטמא החלב הלין מרצה, ולא שיהא כשר טמא נאכל ולאין לין מטהר ולוחה לא תעשה דוהכשר אשר יגע בכל טמא לא יאכל אלא לרי יהושע לתוכרן לאחר כבלה לילון (פסחים עז.) אם לין כשר לין דם וקאמר הכא דיש כשלא כשר מון לטמאתו שאין לין מרצה על היולת לו שאכל הבשר, אבל נטמא כשר קודם זריקת דם הלין מרצה עליו לסחיר דם לזריקה (פסחים מז.). בין בשוגג בין במזיד. והלי דתני לעיל בשוגג הוצלה במזיד לא הוצלה, בכלל לולין מלינו כה לחמולתי חד לאחר טומאתו כין בשוגג כין במזיד אבל זריקתו בשוגג אין במזיד לא, יחד לאחר לוקבל (שם). בין בחיבור. בקרבן יחיד, מזיד ולכון לאחר הוא, אבל נני שינא שרן מזיד ונני אינם שרן לכון. ושוגג ולאינם הרי מלי ניכוי (שם). בין בציבור. ומהכאי לין לתלמי שמע מינה לא איתר הוא, ומה כין יחיד לציבור שהיחיד אין טומאתה הגוף מרצה נדחה אלנו שאין הלין מרצה על טומאת הגוף, ושל ציבור מחיית טומאת הגוף אלנם ולא על ידי לין ולכי (יומא ז.). אין תורמין מן הטמא על הטהור. לסחלה שמפקיד לת הכהן (פסחים לג. וכנ״ל יבמות מח.). בשוגג. אלא יש שנעל זה טמא (פסחים לג.). הציץ מרצה על אכילות. על טומאת מלכת הכהנים לסיבי זריקה שמרקה שליהן זריקה מעליתה, ומיהו כי מרצה לין לסיבי קרבן מעלה אבל טמא לא מיהתי נאכלה, דענה עליה עולה, מהכאיר אשר יגע בכל טמא (לעיל מו.). אין הציץ מרצה על אכילות. על טומאה שנגע בנשר ובאלי מנחה הנתנלים, אלא על טומאת הבשר וקמלים (פסחים עד.). אין זריקה מועלת ליוצא. זריקה אינה מועלת לאכילה מדי מעילה (שבועה ז.).

שיטה מקובצת

א) על מה הציץ מרצה. אלמא מהני ריצוי ציץ דאע״ג דנטמא אז זריק ליה בשר: ב) ועל הבשר. וא״ת למאי מהני ליה ריצוי ציץ לאוכלה טמאה אי אפשר דהא כתיב והבשר אשר יגע בכל טמא לא יאכל וי״ל דלר״י דאמר אם אין בשר אין דם ניחא דמהני ליה ריצוי ציץ אין לאחשובי בשר כמאן דאיתיה ולזרק הדם עליה ולא חשבינן ליה כמאן דליתיה ואפי׳ לר״א דאמר יש דם אע״פ שאין בשר אפ״ה מהני ליה ריצוי ציץ א) לאקבועי בפיגול (ולהוציאו) מידי מעילה; שנטמא עיין בחוס׳ יבמות דף צ ע״א: ג) חייבין עליו: ד) אף הפיגולין בנותרות, וא״ת הלא פיגול אין ניחר לשהורים ור״ל כיון דאין פיגול נקבע עד שיקבעו ב) כל

מסורת הש״ס

ה) פסחים מז: יומא ז. יבמות מח. ו) ובלנתת דר״ל ליתא בתוספתא דתרומות ולכך שפיר נרסינן דתנלן. ז) תרומות פ״ב מתנה ג יבמות פט. פסחים לג. ד) פסחים עז. ח) (פסחים מז.) ט) (פסחים לה: ע״ש. ו) זבחים ל.). י) (פסחים פ:). יא) כל קתני. ל״ק. יב) שיר לעל. יג) (ל״ל פסנרין). יד) (במדבר יח:). טו) (לק פט.). יז) דרי״ד דקתני כלין מרלה על טומאה. כ״ה. ל״ק. יח) (ויקרא פרק ד). יט) ר״ל (ל). כ) (לו פרשה כו.). כא) אמרינן כי טומאה הס״ד. ל״ק. כב) כמוך הוצלה הס״ד ואח״כ מה״ד שמיה זריקתו כשוגג אם נטמא אין נטמא לפני: ד״ק ל״ק.

תורה אור השלם

ג. והבשר אשר יגע בכל טמא לא יאכל באש ישרף והבשר כל טהור יאכל בשר: והנפש אשר תאכל בשר מזבח השלמים אשר לי׳ וטומאתו עליו ונכרתה הנפש ההוא מעמיה: ויקרא ז יט-כ

הגהות הב״ח

(א) רש״י ד״ה כשוגג וכו׳ ולא תפלא עליו מעל בהרימכם את חלבו אם אינו: (ב) ר״ה המקרב יכו׳ אליבא דר׳ יוסי דקתני כה: (ג) ד״ה שהלן מלה וכו׳ שלא נאכל הס״ד ואח״כ מה נטמא אין נטמא לפני:

גליון הש״ס

גמ׳ לשהרין חייבין. ע׳ ר״ש ד״ה אחד מעלה: שם מוכח השלמים מעלה. ע׳ לקמן דף מי ע״א תוס׳ ד״ה משפחתה:

רבינו גרשום

רבינא אמר לא איצטריך לאוקומי להני מתניתא כתנאי דטומאתו דקתני בבייתא קמא היינו בין בשוגג בין במזיד דרבי משמע (הגו רבנן) (לישנא) הם שנטמא משמע דנטמא בין בשוגג בין במזיד ודוקו בשוגג. דעביד זריקה בשוגג הורצה. במזיד אי עביד זריקה במזיד לא הורצה דקנסינן ליה הייני זריקתו בשוגג הורצה במזיד לא הורצה והילכך לא קשיין הני מתניתא אהדדי דהכי נמי תניא איהך דקתני על מה הציץ מרצה על הדם ועל הבשר ועל החלב שנטמא בין בשוגג בין במזיד כלומר דשומאה הוי בין בשוגג בין במזיד הורצה ולעולם נמי אמרינן שנטמא הייינו בין ניטמא בשוגג בין ניטמא במזיד: דזריקתו בין בשוגג בין במזיד דבייתא קמא אתוקמא כר הוה סליקא אדעתין מעיקרא דהכי קאמר ת״ר דם שנטמא דזרקו בשוגג דהאי בשוגג אנטמא קאי. והכי קאמר דם שנטמא בשוגג דזרקו בין שזרקו בשוגג בין שזרקו במזיד הורצה הואיל דאטמא בשוגג אבל דאטמא במזיד לא הורצה אפי׳ דזרקו בשוגג והייינו דאמר רב שילא זריקה בין בשוגג וכו׳: ולרב שילא הא קתני אידך בבייתא דטומאה אזיל דאיטמא אאידך בבייתא דהני דכי נטמא במזיד לא הורצה. הכי קאמר דהכי תני לה להא בבייתא דעל מה הציץ מרצה כו׳. דהייני כי הך בבייתא קמא דאזריקה קאי בין בשוגג בין במזיד:

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com